

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО»**

Циклова комісія економіко-управлінських та соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора коледжу з
навчально-виховної роботи

Людмила ПУСТОВОЙТ
«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НЗП01.14 Основи філософських знань

(код і назва навчальної дисципліни)

підготовки фахових молодших бакалавр

**освітньо-професійної програми Обслуговування комп'ютерних систем і мереж
спеціальності 123 Комп'ютерна інженерія**

відділення Екології, комп'ютерних систем та автоматизації

Робоча програма з дисципліни НЗП01.14 «Основи філософських знань»

(назва навчальної дисципліни)

для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Обслуговування комп'ютерних систем і мереж для II курсу

спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія»

РОЗРОБНИКИ : викладач II категорії Ольга САМОТУГА

(вказати авторів, їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-управлінських та соціальних дисциплін

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Голова циклової комісії Людмила САРНАВСЬКА
(ім'я та прізвище)

Розглянуто і рекомендовано до затвердження навчально-методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Голова НМР Аліна МАРКОВА

Зміст

<u>1. Пояснювальна записка.....</u>	<u>4</u>
<u>2. Навчально-тематичний план предмету.....</u>	<u>6</u>
<u>3. Календарно-тематичний план предмету.....</u>	<u>6</u>
<u>4. Теми і плани лекційних занять.....</u>	<u>7</u>
<u>5. Теми і плани семінарських занять.....</u>	<u>10</u>
<u>6. Теми і питання для самостійної роботи студентів.....</u>	<u>15</u>
<u>7. Методи активізації навчального процесу.....</u>	<u>16</u>
<u>8. Система поточного і підсумкового контролю знань.....</u>	<u>17</u>
<u>9. Критерії оцінювання результатів навчання студентів.....</u>	<u>17</u>
<u>10. Рекомендована література.....</u>	<u>1</u>
8	
<u>Додатки.....</u>	<u>19</u>

1. Пояснювальна записка

Динамічні процеси сучасного суперечливого світу ставлять кожну людину в складні умови соціального життя. Зростаюча напруга, пов'язана зі зміною ціннісних орієнтацій, необхідність пошуку і швидкого знаходження рішень, стресові ситуації – усе це проблеми людського буття, збереження і розвитку особистості, її внутрішнього світу, світоглядної культури.

Призначення філософії – бути в «опозиції» до емпіричної соціальної дійсності, бачити недосконалість світу повсякденної реальності, суспільних відносин, руйнувати установлені стереотипи, шукати шляхи гармонізації людини і навколишнього світу. Сучасна філософія є узагальненою філософською думкою людства, що ґрунтується на теоретичних надбаннях, здобутих у глибинах кожної національної філософії. Ідейною основою сучасної філософії є загальнолюдські пріоритети і цінності. Вивчення філософії стає однією з головних передумов входження кожної молодої людини в загальнокультурний світовий контекст.

У більшості країн світу філософія посідає чільне місце в системі гуманітарних дисциплін, які вивчаються у вищій школі. Загальновідомо, що від гуманітарної освіти значною мірою залежить творчий потенціал особистості. Вищий навчальний заклад покликаний вчити студента сміливо висловлювати і захищати власну точку зору. Оволодіння філософією допомагає студенту стати не просто «вузьким спеціалістом» у певній галузі, а фахівцем, який уміє мислити і діяти самостійно.

Мета навчальної дисципліни «Основи філософських знань» є забезпечення засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, ознайомити із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення, створити умови для формування світоглядно-методологічної культури студентів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи філософських знань» є формування вміння студентів системно й історично аналізувати основні етапи розвитку філософської думки, досліджувати особливості формування філософських концепцій враховуючи соціальні, економічні, культурні, політичні чинники, навчання роботі з науковою літературою і комплексом джерел з історії філософії. Програма курсу орієнтована на вивчення зарубіжної та української філософії в контексті світових, загально-цивілізаційних вимірів.

Процес вивчення дисципліни НЗП01.14 «Основи філософських знань» «Комп'ютерна інженерія» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (КЗ):

КЗ1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К32. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

К33. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

К37. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та практичного її застосування.

К38. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

б) спеціальні (фахові) компетентності (КФ):

КФ3. Розуміння закономірностей випадкових явищ і вміння застосовувати ймовірно-статистичні методи для вирішення професійних завдань.

КФ4. Здатність до використання сучасних методів побудови та аналізу ефективних алгоритмів, основ теорії чисельних методів, і вміння їх реалізувати в конкретних застосуваннях.

КФ11. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді.

КФ13. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

КФ14. Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати прийняті рішення.

Очікувані результати навчання.

РН1. Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання. Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей. Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.

РН2. Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання. Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності. Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефаківців. Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.

РН4. Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату. Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції.

РН5. Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтовані рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.

знання

РН7. Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї. Здатність донести свою громадську та соціальну позицію. Відповідати за свою громадянську позицію та

діяльність.

PH 9. Знати історію та культуру України, періодів розвитку науки та техніки, їх значення та наслідки для розвитку цивілізації.

PH10. Виділити та назвати основні загально філософські проблеми, явища політичного та соціально-культурного розвитку українського суспільства.

PH11. Володіти базовими знаннями фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння навчальних дисциплін професійної підготовки

PH47. Використовувати історичну спадщину та культурні традиції свого народу для професійного зростання, саморозвитку, самовдосконалення.

PH48. Вдосконалювати професійний та особистісний розвиток протягом усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, удосконалення креативного мислення.

PH49. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності.

PH50. Дотримуватися етичних норм, враховуючи авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні досліджень, розробці програмних продуктів, проєктів, презентацій результатів роботи.

2. Навчально-тематичний план предмету

№	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семінар	Самоств
1	Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії.	30	12	6	12
2	Основні проблеми сучасної філософії. Аксиологія.	30	12	6	12
Всього		60	24	12	24

3. Календарно-тематичний план дисципліни

№ з/п	Назви розділів і тем	Кількість годин		
		Лекції	Сем.	Самоств
Розділ 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії				
1	Вступ. Предмет філософії.	2		
2	Філософія стародавнього світу.			4
3	Філософія Античності	2		2
4	Філософські погляди доби Античності		2	
5	Філософія Європейського Середньовіччя	2		2
6	Вплив поширення релігії християнства на філософію епохи Середньовіччя.		2	

7	Філософія Нового часу.	2		4
8	Філософія Просвітництва.			2
9	Філософія XIX-XXст.	2		
10	Основні тенденції розвитку філософії в Україні.	2		4
11	Особливості розвитку української філософії		2	
Розділ 2. Основні проблеми сучасної філософії. Аксиологія				
12	Проблема буття у філософії	2		4
13	Філософські погляди про буття		2	
14	Основи філософського вчення про розвиток	2		
15	Філософія культури			2
16	Філософія науки і техніки			2
17	Свідомість як філософська проблема	2	2	
18	Філософський аналіз суспільства	2		
19	Людина та суспільство: основні аспекти співвідношення.		2	
20	Філософська концепція людини	2		
21	Цінності в житті людини і суспільства	2		2
Всього		24	12	24

4. Теми і плани лекційних занять

Розділ І. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії

Лекція № 1.

Тема: Вступ. Предмет філософії.

План

1. Поняття філософії.
2. Філософія в системі культури (міф, релігія, мистецтво, наука).
3. Основні джерела філософії.
4. Предмет і метод філософії.

Література: Шепетяк О.М, Шепетяк О.Т. с.11-34 (з пункту 6 Рекомендована основна література).

Лекція № 2.

Тема: Антична філософія.

План

1. Особливості розуміння філософії в античну добу.
2. Пошук субстанціональних основ речей в період «ранньої класики».

3. Антропологічний поворот в античній філософії (софісти і Сократ).
2. Ідеалістична філософія Платона.
4. Філософія Аристотеля.

Література: Петрушенко В.Л. с.61--75 (з пункту 2 Рекомендована додаткова література).

Лекція № 3.

Тема: Філософія Європейського Середньовіччя

План

1. Зміни світогляду при переході від античності до Середньовіччя
2. Роль християнства у становленні середньовічної філософії
3. Етапи розвитку середньовічної філософії
4. Дискусії про універсалії

Література: Петрушенко В.Л. с.81--96 (з пункту 2 Рекомендована додаткова література).

Лекція № 4.

Тема: Філософія Нового часу

План

1. Наукова революція XVII ст. та її роль.
2. Проблема методу пізнання у філософії Ф. Бекона і Р. Декарта.
3. Проблема субстанції й пізнання у філософії Б. Спінози, Г. Ляйбніца.
4. Сенсуалізм Д. Локка.
5. Суб'єктивно-ідеалістична філософія Д. Берклі, Д. Юма.

Література: Шенетяк О.М, Шенетяк О.Т. с. 102-134 (з пункту 6 Рекомендована основна література).

Лекція № 5.

Тема: Філософія XIX -XXст.

План

1. Особливості розвитку філософії XIX століття.
2. Вихідні ідеї філософії А.Шопенгауера та С.К'єркегора. Фрідріх Ніцше та ідеї «філософії життя». Розроблення «наукові філософії» XIX сторіччя.
3. Загальні особливості розвитку філософії XX століття.
4. Сцієнтистські напрями у філософії XX століття
5. Антропологічні напрями.

Література: Петрушенко В.Л. с.162—172, с.181--207 (з пункту 2 Рекомендована додаткова література).

Лекція № 6.

Тема: Основні тенденції розвитку філософії в Україні.

План

1. Особливості української філософії
2. Філософія Київської Русі
3. Філософія Острозької та Києво-Могилянської академії .

4. Феофан Прокопович: онтологія; гносеологія; теорія просвітницького абсолютизму.
5. Г.Сковорода та його філософське вчення. Принцип самопізнання.
6. Сучасна філософська думка в Україні.

Література: Шепетяк О.М, Шепетяк О.Т. с. 156-186 (з пункту 6 Рекомендована основна література).

Розділ II. Основні проблеми сучасної філософії. Аксиологія

Лекція № 7.

Тема: Проблема буття у філософії

План

1. Філософське розуміння проблеми буття.
2. Уявлення про онтологію як вчення про буття.
3. Історико-філософські варіанти розгляду проблеми буття.
4. Форми буття.

Література: Шепетяк О.М, Шепетяк О.Т. с. 234-252 (з пункту 6 Рекомендована основна література).

Лекція № 8.

Тема: Основи філософського вчення про розвиток

План

1. Діалектика як вчення про універсальні зв'язки, зміни, розвиток.
2. Основні форми діалектики.
3. Закон єдності й боротьби протилежностей.
4. Закон кількісних та якісних змін.
5. Закон заперечення заперечення.

Лекція № 9.

Тема: Філософський аналіз суспільства

План

1. Специфіка філософського осмислення суспільного буття.
2. Методологічні принципи вивчення суспільства.
3. Смысл історії та її осягнення в філософії історії К.Ясперса.
4. Політична система суспільства.

Література: Бліхар с. 190-205 (з пункту 1 Рекомендована основна література).

Лекція № 10.

Тема: Філософська концепція людини

План

1. Актуальність філософського дослідження людини.
2. Основні філософсько-антропологічні проблеми:
 - а) природа і сутність людини,

- б) антропогенез,
- в) сенс життя,
- г) смерть і безсмертя,
- д) спілкування і розуміння,
- е) людина і космос.

Література: Бліхар с. 173-189 (з пункту 1 Рекомендована основна література).

Лекція № 11.

Тема: Цінності в житті людини і суспільства

План

1. Визначення цінності. Цінність та ідеал.
2. Свобода як умова буття цінностей. Проблема ієрархії цінностей.
3. Праця як вартість. Отологічні і аксіологічні функції праці. Теорія "сродної праці" як самоствердження особи: Г.Сковорода.
4. Любов як діяльне прагнення до найвищих цінностей.

Література: (пункт 3 Рекомендована література електронні ресурси).

5. Теми і плани семінарських занять

Семінарське заняття №1.

Тема: Філософські погляди доби Античності

План

1. Особливості розуміння філософії в античну добу.
2. Пошук субстанціональних основ речей в період «ранньої класики».
3. Антропологічний поворот в античній філософії (софісти і Сократ).
2. Ідеалістична філософія Платона.
4. Філософія Аристотеля.

Література: Петрушенко В.Л. с.61--75 (з пункту 6 Рекомендована додаткова література).

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте періоди розвитку античної філософії.
2. Зазначте представників кожного з періодів античної філософії та проаналізуйте їхні погляди.

Творчі завдання.

Написання есе: Проаналізуйте вислови Сократа «Заговори, щоб я тебе побачив», «Я знаю тільки те, що нічого не знаю», «Сильні уми обговорюють ідеї, посередні уми обговорюють події, слабкі уми обговорюють людей».

Семінарське заняття №2.

Тема: Вплив поширення релігії християнства на філософію епохи Середньовіччя.

План

5. Зміни світогляду при переході від античності до Середньовіччя
6. Роль християнства у становленні середньовічної філософії

7. Етапи розвитку середньовічної філософії

8. Дискусії про універсалії

Література: Петрушенко В.Л. с.81--96 (з пункту 6 Рекомендована додаткова література).

Питання для дискусій

1. Чому при переході від античності до середньовіччя відбуваються зміни у світогляді? В чому вони проявляються?
2. Чому, на вашу думку, апологетика після прийняття християнства як основної релігії у Римській імперії, переходить у патристику?

Письмове завдання

- 1) Який період охоплює епоха Середньовіччя?
- 2) Назвіть матеріальну і духовну причини змін, що відбулися при переході від Античності до Середньовіччя
- 3) Заповніть таблицю

Порівняння античного та середньовічного світоглядів

Античний світогляд	Середньовічний світогляд

- 4) Яку роль у розвитку середньовічної філософії відігравала релігія?
- 5) Що таке теологія?
- 6) Чому, на вашу думку, філософія в Середньовіччі фактично служить релігії?
- 7) Назвіть етапи середньовічної філософії
- 8) Встановіть відповідність:
Захист Схоластика
Розум Апологетика
Віра Містика
Тлумачення Патристика
- 9) Пояснити як зароджується апологетика
- 10) Пояснити як зароджується патристика
- 11) Яка різниця між схоластикою і містикою?
- 12) Що таке томізм?
- 13) Хто такий Аврелій Августин?
- 14) Що таке універсалії?
- 15) Яка різниця між номіналізмом і реалізмом?
- 16) Що таке відродження?
- 17) Зазначте і охарактеризуйте один із філософських напрямків Відродження
- 18) Між якими філософськими течіями Середньовіччя відбуваються дискусії про універсалії?
- 19) Встановіть відповідність:
А) Бог створює світ завдяки ідеям, які в нього споконвічно існують
Б) Бог творить світ того, що так хоче
___реалізм

— номіналізм

- 20) Охарактеризувати вислів Леонардо да Вінчі «Противник, що шукає ваші помилки, набагато корисніший, ніж друг, який хоче їх приховати»
- 21) Охарактеризувати вислів Петрарки «Домагатися влади для спокою і безпеки значить — підніматися на вулкан для того, щоб сховатися від бурі»
- 22) Охарактеризувати вислів Макіавеллі «Хто має гарне військо, знайде і гарних союзників»

Семінарське заняття № 3

Тема: Особливості розвитку української філософії

План

1. Українська філософія як органічна складова української духовної культури.
2. Феофан Прокопович: онтологія; гносеологія; теорія просвітницького абсолютизму.
3. Г.Сковорода та його філософське вчення. Принцип самопізнання.
4. Академічна філософія XIX століття: особливості, напрямки і основні філософські ідеї.
6. Філософське відродження XX ст.
7. Сучасна філософська думка в Україні.

Література: Шепетяк О.М, Шепетяк О.Т. с. 170-184 (з пункту 6 Рекомендована основна література).

Питання для обговорення:

1. Назвіть особливості української філософії.
2. Як з'являється філософія на теренах Київської Русі?
3. З чіми іменами пов'язано зародження української професійної філософії?
4. Яку роль в становленні філософії відіграли братські школи?

Творчі завдання.

Доповіді.

1. Філософські погляди Юрія Дрогобича (Котермака).
2. Філософські погляди Петра Могили.
3. Філософські погляди Григорія Сковороди.
4. Філософські погляди Михайла Грушевського.
5. Філософські погляди Дмитра Донцова.

Семінарське заняття № 4

Тема: Філософські погляди про буття.

План

1. Філософське розуміння проблеми буття.
2. Уявлення про онтологію як вчення про буття.
3. Історико-філософські варіанти розгляду проблеми буття.
4. Форми буття.

Література: Шепетяк О.М, Шепетяк О.Т. с. 234-252 (з пункту 6 Рекомендована основна література).

Розв'язування філософських задач

1. Чи є за Парменідом буттям яблуко зі смаком часнику у формі велосипеда? Обґрунтуйте відповідь.

2. Чи є, на думку феноменологів, буття камінця і людини одним модусом? Обґрунтуйте відповідь.
3. Зобразіть схематично поняття «східці істот» (Аристотель), «духовний світ», «матеріальний світ», «людина», «світ».
4. Чи може буття природи існувати окремо від буття суспільства?
5. Якщо світ пішов із води, то його субстанцією є...

Семінарське заняття № 5.

Тема: Свідомість як філософська проблема

План

1. Філософський зміст проблеми свідомості.
2. Тема свідомості в історії філософії.
3. Основні підходи до пояснення феномену свідомості.
4. Найбільш загальні властивості свідомості.
5. Філософське визначення свідомості та її функції.
6. Свідомість, самосвідомість, мова. Суспільна та індивідуальна свідомість.
7. Концепції несвідомого.

Література: Петрушенко В.Л. с.285---310 (з пункту 6 Рекомендована додаткова література).

Творче завдання:

Прочитайте уривок з твору Е. Тоффлера «Третя хвиля». Автор запропонував схему хвильового розвитку цивілізації: «перша хвиля» (аграрна), «друга хвиля» (індустріальна), «третя хвиля» (постіндустріальна). Чи можемо ми зіставити події, що відбуваються в Україні зараз, із системою, яку пропонує Тоффлер? «Без величезного тиску знизу нам не слід очікувати, що багато сьогodнішніх номінальних лідерів – президентів і політиків, сенаторів і членів центральних комітетів, – кинуть виклик тим самим інститутам, які, хоча і застаріли, створюють їм престиж, гроші і ілюзію, якщо не реальність влади. Деякі незвичайно далекоглядні політики або чиновники на ранніх етапах підтримають боротьбу за політичну трансформацію. Але багато рухатимуться лише тоді, коли вимогам ззовні стане неможливо опиратися або коли криза вже зайде настільки далеко і виникне загроза насильства, що вони не побачать альтернативи. Отже, відповідальність за зміну лежить на нас. Ми повинні почати з себе, навчитися не закривати свої уми для нового, дивного, того, що видається радикальним. Це означає боротьбу з убивцями ідей, які кидаються вперед, щоб знищити будь-яку нову пропозицію на тій підставі, що вона непрактична, при цьому захищаючи все, що існує зараз, як практичне, незалежно від того, наскільки воно може бути

абсурдним, гнітючим і бездіяльним. Це означає боротьбу за свободу слова – право людей висловлювати свої думки, навіть еретичні. Крім того, це означає початок процесу реконструкції зараз, до того, як подальший розпад існуючих політичних систем надасть сили тиранії марширувати вулицями і унеможливить мирний перехід до Демократії Двадцять Першого Століття. Якщо ми почнемо зараз, ми і наші діти зможемо взяти участь у хвилюючій перебудові не тільки наших застарілих політичних структур, але і самої цивілізації. Як поколінню перших революціонерів, нам випала доля творити».

Семінарське заняття № 6.

Тема: Людина та суспільство: основні аспекти співвідношення.

План

1. Специфіка філософського осмислення суспільного буття.
2. Методологічні принципи вивчення суспільства.
3. Смысл історії та її осягнення в філософії історії К.Ясперса.
4. Політична система суспільства.

Література: Бліхар с. 190-205 (з пункту 1 Рекомендована основна література).

Питання для обговорення:

1. Як ви розумієте термін «суспільство»?
2. Як трансформувалось поняття «суспільство» в історії філософії?
3. Проаналізуйте стадії розвитку суспільства за У.Ростоу.
4. За якими критеріями відбувається класифікація законів суспільства?
5. Яку роль відіграє географічне середовище у житті суспільства?

Письмове завдання

Поняття суспільства у філософії

Суспільство у вузькому розумінні має такі значення:

- а) _____
- б) _____
- в) _____
- У широкому суспільство – це _____

Підходи до трактування суспільства

Час	Мислителі	Трактування

Суспільство	
Ідеалістичні концепції	Матеріалістичні концепції

Сучасні концепції суспільства			
Автор	Назва	Автор	Назва

6. Теми і питання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Питання	Кількість годин
1.	Філософія Стародавнього світу	Проблеми філософії Стародавнього Китаю Антична філософія: особливості розвитку,	4

		морально-етична спрямованість <i>Література</i> [5,с.45-55]	
2.	Філософія європейського Середньовіччя та епохи Відродження	Філософія Відродження: гуманістичний характер, науково-природничі погляди, соціально-політичні ідеї, етика Проблема людської особистості <i>Література</i> [5,с.65-78]	2
3.	Філософія Нового часу	Класична німецька філософія. Моральний сенс обмеження людського розуму і розширення меж віри. Особливості та досягнення класичної німецької філософії. <i>Література</i> [5,с.102-134]	4
4.	Філософська думка в Україні	Академічна філософія ХІХ століття. «Культурне відродження» 20-х та філософське відродження 60-х років ХХ століття. Сучасна філософська думка в Україні. Філософська думка української діаспори. <i>Література</i> [5,с.156-170]	4
5.	Буття та його духовний вимір	Практичні витoki людського поділу реальності на об'єктивну та суб'єктивну. Реальність буття та небуття Єдність матерії, руху, простору, часу. Людська діяльність як особливий спосіб саморуху об'єктивної і суб'єктивної реальності. <i>Література</i> [5,с.234-250]	4
6.	Філософія культури	Типологія культур. Висока, народна, масова, елітарна культура. Субкультура. Маргінальна культура. <i>Література</i> [5,с.651-675]	2
7.	Філософія науки і техніки	Філософія техніки. Техніка як фактор розвитку сучасної цивілізації. Техніка і природа. <i>Література</i> [5,с.282-315]	2
8.	Цінності в житті людини і суспільства	Базові цінності людського буття. Ціннісні орієнтації	2

	Вищі духовні цінності. Глобальні проблеми людства і людини Проблема переходу від техногенної до антропогенної цивілізації <i>Література[3]</i>	
Разом		24 год.

7 Методи активізації навчального процесу

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Основи філософських знань» застосовуються такі форми занять: Класичні лекції, семінарські заняття, дискусія, доповіді, усні опитування, розв'язання філософських задач, дослідження (міні-проект), написання есе, робота в групах виконання студентами самостійних завдань.

8. Система поточного і підсумкового контролю знань

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Основи філософських знань» протягом навчального процесу здійснюється за допомогою усних опитувань на семінарських заняттях, перевірка завдань із самостійного опрацювання питань, письмових завдань, тестів.

Підсумковим контролем є екзамен.

9. Критерії оцінювання результатів навчання студентів з навчальної дисципліни

Оцінки	Критерії навчальних досягнень студентів
Початковий Незадовільно	студент користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді. студент допускає значні помилки в знаннях; мова спрощена; викладач постійно коректує відповідь студента. студенту важко підтримувати діалог, не вистачає аргументів для відстоювання власного погляд
Середній Задовільно	студент допускає значні помилки в знаннях; мова має незначні ускладнення при відповіді; студент допускає значні помилки в знаннях; мова допускає незначні помилки і неточності у трактуванні філософських вчень і понять; студент користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді, допускає значні помилки в знаннях; мова спрощена; викладач постійно коректує відповідь студента.

<p>Достатній Добре</p>	<p>студент добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді; студент допускає незначні помилки і неточності у трактуванні філософських вчень і понять; студент потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді. студент вміє використовувати першоджерела для систематичного поповнення знань з предмета;</p>
<p>Високий Відмінно</p>	<p>студент вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним навчальною програмою, має діалектичне мислення; студент аргументовано, науково аналізує основні філософські вчення; розуміє базові категорії та основні поняття. студент вміє використовувати першоджерела для систематичного поповнення знань з предмета; студент вміє застосовувати філософські знання для вирішення гностичних і світоглядних питань. Здатен вдаватися до діалогу, відстоювати власну громадську та світоглядну позицію.</p>

10. Рекомендована література

Основна

1. Воронок О. Г. Філософія . Київ: Медицина, 2018. 216 с.
2. Губерський Л.Ф. Філософія. Київ: Фоліо, 2017. 621 с.
3. Комаха Л. А. Логічні засади аргументації у філософському знанні: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 360 с.
4. Огнев'юк В.К, Утюж І.М. Філософія. Історія філософії: навч. посіб. Київ: Грамота, 2010. 256 с.
5. Шепетяк О.М, Шепетяк О.Т. Філософія: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.

Додаткова

1. Бліхар В.С.,Цимбалюк М.М., Гайворонюк Н.В., Левкулич В.В., Шандра Б.Б. Філософія: підручник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 440 с.
2. Петрушенко В. Л. Основи філософських знань: Курс лекцій / В. Л. Петрушенко. – Львів, 2012. – 296 с
3. Причепій Є.Р, Черній А., Чекаль Л. Філософія: підручник. Київ: Академвидав,

2010. 592 с.

4. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. навч. посіб: Київ: КНТ, 2016. 396 с.
5. Хамітов Н. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. Київ: КНТ, 2018, 394 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека українських підручників: <http://westudents.com.ua/glavy/54316.html>
2. Вісник Харківського Національного університету імені В.Н.Каразіна. Серія «Філософія. Філософські перипетії): URL: <https://periodicals.karazin.ua/philosophy>
3. Еволюція філософських уявлень про людські цінності ...<https://ru.osvita.ua/philosophy>
4. Інститут філософії імені Г.С.Сковороди. URL: <https://www.filosof.com.ua/index.htm>
5. Філософія та релігієзнавство: <https://tureligious.com.ua/>

Додатки

Зразок екзаменаційного білету

**ВСП «КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО»**

**освітньо-професійна програма Організація обслуговування та управління на
транспорті**

спеціальність 073 Менеджмент

Екзаменаційний білет № 1

з дисципліни Основи філософських знань

1. Коротко охарактеризувати філософію доби Відродження.
2. Зазначити в чому полягає проблема відчуження людини? Вказати на шляхи його подолання.
3. Розв'яжіть філософські задачі.
 - ✓ Чи може змінитися якість якщо кількісні зміни не вийшли за межі міри? Обґрунтуйте відповідь.
 - ✓ Встановіть відповідність:

Конструкція	розбитий Запорожець
Деструкція	руль від Запорожця
Кумуляція	Мерседес із рулем Запорожця.

Затверджено на засіданні циклової комісії

економіко-управлінських та соціальних дисциплін

протокол № 9 від « 22» квітня 2022 року

Голова циклової комісії _____ Л.В.Сарнавська

(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ О.А. Самогуга _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Приклад різнорівневого завдання.

Початковий рівень (кожна правильна відповідь — 0,5 бала)

1. Що таке онтологія?

1. Вчення про пізнання
2. Вчення про розвиток
3. Вчення про буття
4. Вчення про мудрість

2. На скільки сфер буття поділяється світ?

1. 2
2. 3
3. 4
4. 5

3. Хто запровадив термін Онтологія?

1. Парменід
2. Геракліт
3. Кант
4. Гоклініус

4. Перший аспект проблеми буття?

1. Світ, Людина, Бог.
2. Дух, Закон, Природа.
3. Що існує, Де існує, Як довго світ існує.
4. Рослина, Дерево, Дуб.

5. Як називалися різні види буття у феноменологів?

1. Квідуси
2. Модуси
3. Квадруси
4. Недуси

6. Хто із мислителів сказав: «Людина – це єдина істота, яка знає, що вона є»?

А) Аристотель

Б) Декарт

В) Ясперс

Г) Фролов

7. Кому належить думка: «Людина – цілий світ, і під кожною могильною плитою лежить всесвітня історія» ?

- 1) Й. Гердеру;
- 2) Г. Гейне;
- 3) В. Шекспіру;
- 4) Дж. Байрону.

8. Яку сферу буття Т.Шевченко називав «безсмертною»?

- 1) свідомість;
- 2) природу;
- 3) культуру;
- 4) суспільство.

Середній рівень (правильна відповідь — 1 бали)

1. Встановити авторство наведених філософських праць:

1) «Світ як воля та уявлення»;	а) Ж. - П. Сартр;
2) « По той бік добра та зла»;	б) О. Шпенглер;
3) « Буття і ніщо»;	в) Ф. Ніцше;
4) «Занепад Європи».	г) А. Камю;
	д) А. Шопенгауер..

2. Встановити наступність складових гегелівської тріади:

- 1) синтез;
- 2) антитеза;
- 3) теза.

Достатній рівень (кожна правильна відповідь — 1,5 бали)

1. Уявлення і судження людини про реальність завжди пов'язані з певними умовами її життєдіяльності, рівнем і характером суспільного життя, матеріальною і духовною культурою, цінностями і потребами, відношеннями і інтересами, суспільним і особистим досвідом.

Приклад, коли нереальне стає реальним: _____

2. Найважливіші функції буття.....

Високий рівень (правильна відповідь — 3 бали)

Розв'язок філософських задач:

6. Чи є за Парменідом буттям яблуко зі смаком часнику у формі велосипеда? Обґрунтуйте відповідь.
7. Чи є, на думку феноменологів, буття камінця і людини одним модусом? Обґрунтуйте відповідь.

Питання для самоконтролю

Тема: Філософія Європейського Середньовіччя.

1. Назвіть причини зміни світогляду при переході від античності до середньовіччя?
2. В чому вони проявилися?
3. Що таке християнство?
4. Що таке апологетика і патристика?
5. Що таке схоластика та містика?

6. Чому, на вашу думку, апологетика після прийняття християнства як основної релігії у Римській імперії, переходить у патристику?
7. Зазначте відмінності між схоластикою та містикою.
8. В чому полягає суть вчення Томи Аквінського?
9. На вирішення яких проблем спрямовувалася увага середньовічної філософії?
10. Проаналізуйте визначення філософії Іоанна Дамаскіна.
11. Охарактеризуйте значення неоплатонізму у філософії Візантії.
12. Що таке дискусії про універсалії та між ким вони велися?